

PERSGESCHIEDENIS IN NEDERLAND

De persgeschiedenis mag zich de laatste jaren in een toenemende aandacht verheugen. Onderzoek op dit gebied vindt plaats aan bijna alle Nederlandse universiteiten, al dan niet in het kader van een bijzondere of gewone leeropdracht. Daarnaast kan gewezen worden op verschillende specifieke instituten en projecten van pershistorisch belang.

In 1902 richtte D.A. van Waalwijk, directeur van het toenmalige *Nieuwsblad voor Nederland* het Nederlands Persmuseum op. Sinds 1915 kent het museum een stichtingsvorm. Het museum richt zich vooral op het verzamelen van bijzondere uitgaven van periodieken. Inmiddels is er een collectie van meer dan 16.000 kranten- en tijdschriftendossiers gevormd, variërend van vroeg zeventiende-eeuwse tot hedendaagse periodieken. Het contactadres is: Stichting het Nederlands Persmuseum, Cruquiusweg 31, 1019 AT Amsterdam, tel. 020-6685866.

De Stichting 'Het Persinstituut' te Amsterdam is in 1948 opgericht door een samenwerkingsverband van de Nederlandse Dagblad Pers (NDP), de Nederlandse Organisatie van Tijdschriften Uitgevers (NOTU), de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit te Amsterdam, de Katholieke Universiteit te Nijmegen en de gemeente Amsterdam.

De doelstelling van het Persinstituut is de bevordering van studie en onderzoek op het terrein van openbare communicatie en informatievoorziening; het Persinstituut beheert de persbibliotheek te Amsterdam en voert de redactie van het engelstalige wetenschappelijke tijdschrift *Gazette*.

De bibliotheek van het Persinstituut is gevestigd aan de Oude Hoogstraat 24, 1012 CE Amsterdam, tel. 020-5253908. Het adres van de afdeling onderzoek is: Koningslaan 31-33, 1075 AB Amsterdam, tel. 020-718543.

Binnen de Koninklijke Academie voor Wetenschappen fungeert een commissie mediahistorisch onderzoek, die een ontmoetings- en coördinatiepunt is voor onderzoekers op dit gebied, die over het hele land verspreid werken. Madelon de Keizer en Frank van Vree organiseren in dit verband bijeenkomsten, waar praktische resultaten op dit terrein in een kring van geïnteresseerden besproken worden. Het contactadres voor activiteiten binnen de Academie: dr. R. Vos, Appelgaarde 111, 2272 TC Voorburg, tel. 070-270144.

Naast de Centrale Catalogus van Periodieken heeft de Koninklijke Bibliotheek in 1989 de Centrale Catalogus van Dagbladen uitgegeven, waarin

ruim 6000 titels beschreven zijn. Hiermee staat de bibliograaf een belangrijk instrumentarium ten dienste. Het CCD-project is hiermee nog niet definitief afgesloten. De Koninklijke Bibliotheek heeft een medewerker belast met het verwerken van nieuwe gegevens, het zo nodig bijwerken en uitbreiden van de beschrijvingen. Ook zijn het afgelopen jaar uitgeverijen benaderd met het verzoek om nadere informatie inzake dagbladen. Het contactadres is: Koninklijke Bibliotheek, mevr. R. Damstra, hoofd afd. Centrale Catalogi, CCD-coördinator, postbus 90407, 2509 LK Den Haag, tel. 070-140505.

Aan het Katholiek Documentatiecentrum te Nijmegen is sinds 1973 gewerkt aan de Bibliografie van Katholieke Nederlandse Periodieken van na 1794. De uitvoerige bibliografische beschrijving van de periodieken is verricht op basis van autopsie: elk beschreven periodiek hebben de onderzoekers ook werkelijk onder ogen gehad. In de eerste helft van 1990 verschijnt het eerste van de geplande vijf delen - met in totaal ongeveer 5000 titels - van deze bibliografie; in dit deel wordt de dagen weekbladpers beschreven. Het contactadres voor het BKNP-project is: Katholiek Documentatie Centrum, dr. J. Roes, Erasmuslaan 36, 6525 GG Nijmegen.

Het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (1800-heden) van de Vrije Universiteit te Amsterdam heeft als pendant van de Nijmeegse bibliografie in 1987 het project Bibliografie van Nederlandse Protestantse Periodieken vanaf 1813 opgezet. Ook in dit geval gaat het om een beschrijving van naar schatting 5000 periodieken. In 1990 verschijnt een eerste titellijst van ruim 4000 protestantse periodieken. Het contactadres is: Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (1800-heden) van de Vrije Universiteit, drs. G. Harinck, De Boelelaan 1105, kamer 1B-22, 1081 HV Amsterdam, tel. 020-5487089.

Tenslotte verdient nog vermelding dat dr. J.A.B. Jongeneel, verbonden aan de faculteit der godgeleerdheid van de Rijksuniversiteit te Utrecht, een bibliografie van ruim 400 Nederlandse zendingsperiodieken van na 1800 bij het Interuniversitair Instituut voor Missiologie en Oecumenica te Utrecht-Leiden ter publicatie heeft aangeboden. Zijn adres is: Faculteit godgeleerdheid van de Rijksuniversiteit te Utrecht, dr. J.A.B. Jongeneel, postbus 80105, 3508 TC Utrecht, tel. 030-531853.